

Maarten Moll - Het Parool - 17 september 2025

Geliefde beuk van begraafplaats De Nieuwe Ooster krijgt tweede leven: 'We zijn er meubels en objecten van gaan maken'

Daan Simons (links) en Ruben van der Scheer met het hout van de beuk in broedplaats Plantage Dok. Bron Jasmijn Hoogmolen

Houtbewerkers en kunstenaars Daan Simons (45) en Ruben van der Scheer (46) presenteren op 20 september speciaal werk. Ze hebben van snoeihout, afkomstig van de beroemde rode beuk die op de begraafplaats de Nieuwe Ooster stond, voorwerpen gemaakt. 'De beuk leeft voort in die objecten.'

Daar liggen ze: de opgestapelde beenderen van een overledene. Maar het is niet zo luguber als u denkt. In de werkplaats van Daan Simons in broedplaats Plantage Dok (vlak bij Artis) liggen stapels planken. Hij wijst naar een stelling: "Daar liggen ze, gezaagd uit forse takken van de rode beuk die op begraafplaats De Nieuwe Ooster stond."

En niet zomaar een rode beuk, dé rode beuk, de beroemde, monumentale rode beuk die 130 jaar op de begraafplaats stond en enorm geliefd was. De rode beuk die, aangetast door de reuzenzwam, zo ziek was dat bewonderaars e-mails stuurden om hem beterschap te wensen. Tevergeefs. Op 19 februari 2024 werd de boom gekapt, ondanks al die liefdesbrieven. En nu ligt een deel van het hout van de beuk – acht flinke takken, gedroogd en gezaagd – in de werkplaatsen van Daan Simons en Ruben van der Scheer. De twee kennen elkaar van het Hout- en Meubileringscollege in Amsterdam. Ze bewerken het speciale beukenhout tot nieuwe objecten. Die objecten – waarvan het de bedoeling is dat een aantal een bestemming vindt op De Nieuwe Ooster – worden zaterdag 20 september gepresenteerd in een expositie in werkplaats The Joinery (in Plantage Dok). En zo leeft de rode beuk toch voort.

Van boom naar hout

Ruben van der Scheer woont en werkt in Amersfoort, maar komt regelmatig, zoals vandaag, vroeg in september, naar Amsterdam om met Simons aan de objecten te werken. Voor hij uit de stad vertrok woonde hij in Oost en volgde hij met zijn vrouw op De Nieuwe Ooster een cursus bomen determineren. Die cursus werd gegeven door [Johan Mullenders](#), sinds 1992 hovenier en boomverzorger op de begraafplaats. En de man die zijn geliefde beuk boom een mailadres gaf. (De eerste boom ter wereld met een eigen mailadres!)

Van der Scheer: “Ik had het steeds over mooi hout, en hij over bomen. ‘Ik ben regelmatig aan het snoeien,’ zei hij een keer, ‘dus ik kan je bellen als ik eens iets bijzonders snoei. Dan kun je een stukje hout meenemen.’ Ik heb een keer voor vrijwilligers tolletjes gedraaid van snoeihout. Een paar jaar geleden werd de rode beuk ziek. ‘Misschien wil je daar ook wat mee?’ vroeg Johan. Dat wilde ik, zeker nadat de beuk een soort uitvaartdienst had gekregen. Dat vond ik zo mooi. Het was het moment om samen met Daan een project te gaan doen.”

Simons en van der Scheer wilden het hout het liefst laten terugkeren naar de begraafplaats, al was dat geen voorwaarde toen ze het kregen. Bron Jasmijn Hoogmolen

En zo is het begonnen. Van boom naar hout. Waar het werk van de boomverzorger eindigt bij het overlijden van de boom, begint het voor houtbewerkers pas. De twee wilden het hout het liefst laten terugkeren naar de begraafplaats, al was dat geen voorwaarde toen ze het kregen. “Maar de mensen van De Nieuwe Ooster stonden er open voor, ze gaven opdracht enkele meubels en objecten te maken, dus zijn we gaan nadenken hoe we dat konden doen,” zegt Simons. “We vinden het ook een mooi idee dat de boom gedeeltelijk terugkeert naar waar hij vandaan komt.”

Bewaarobjecten

Simons draagt een zwart T-shirt met een afbeelding van twee schroeven. Een grap, want hij maakt in zijn werkplaats meubels die met houtverbindingen in elkaar worden gezet. Lijm, spijkers of schroeven komen er niet aan te pas. Tsugi heet die techniek, die uit Japan komt. En Tsugi Woodworks is de naam van zijn bedrijf. “Ik ga met het hout van de rode beuk een tafel maken die gebruikt gaat worden in de ruimte waar de asuitgifte plaatsvindt. Dus over deze tafel heen krijgen nabestaanden de as van hun dierbare. Waarmee de tafel ook een verbinding is. Ceremonieel en functioneel ineen.”

Een compositie van ronde, houten vormen van Van der Scheer zal te zien zijn op een grote, witte wand in de crematieruimte waar de oven staat. “Ik ben van de cirkels en de zachte vormen, verstillend. En altijd op zoek naar dat wat je niet uit kunt spreken, maar dat in holtes en spleten en rondingen zit. Ik zal zelf het woord mystiek niet snel gebruiken, maar ik vind het wel interessant. Ik denk dat mensen die op een begraafplaats troost zoeken, en herinneringen ophalen, dat in die vormen van mij ook kunnen vinden.”

Simons: ‘We konden alle kanten op met dat hout, maar hebben er uiteindelijk voor gekozen om bewaarobjecten te maken.’ Bron Jasmijn Hoogmolen

Simons wil even een stap terug doen. “In eerste instantie wilden we objecten maken die niet per se voor De Nieuwe Ooster zelf bedoeld zijn. Maar meer vrij werk, maar ook kleinere objecten voor de mensen die daar een dierbare hebben liggen. Ik zal iets laten zien.”

Van een plank pakt hij ronde en vierkante houten vormen. “We konden alle kanten op met dat hout, maar hebben er uiteindelijk voor gekozen om bewaarobjecten te maken. De vierkante vormen zijn van mij, de gedraaide ronde van Ruben. We experimenteren nog hoe ze in elkaar kunnen passen.”

De reïncarnatie van de rode beuk

Eigenlijk, aldus Simons, is het hout zelf al een soort bewaarobject, want je bewaart daarmee ook de herinnering aan de beuk. “Dat willen we extra benadrukken door in elk object bijvoorbeeld een laatje of holte te maken waarin je een briefje kan bewaren, of een foto, as... We willen voorwerpen laten zien die mensen aanspreken, zodat ze zich kunnen intekenen op series van tien.”

Van der Scheer: "Misschien maken we een totem."

Simons: "Of voorouderbeeldjes."

Van der Scheer: "We kunnen ook urnen maken. Of een kist."

Simons: "[Johan Mullenders](#) komt de 20ste ook om over de rode beuk te vertellen."

Van der Scheer: "Hij heeft zo zijn best gedaan de beuk te redden. Hij was in tranen bij de afscheidsceremonie."

Simons: "De beuk die in de objecten voortleeft, als het ware is gereïncarneerd in het nieuwe hout. Dat is toch mooi?"

De Rode Beuk: Van boom tot hout, zaterdag 20 september, 15.00-18.00 uur, gratis toegankelijk, werkplaats The Joinery in Plantage Dok, Plantage Doklaan 8-12, Amsterdam.

Reactie van Johan Mullenders

"Ik vind het ronduit geweldig dat er zoveel aandacht aan de beuk besteed wordt. Zo mooi dat met het hout van de boom iets moois gemaakt kan worden en dat de voorwerpen straks weer een plaats krijgen op de De Nieuwe Ooster waar de beuk zo'n 130 jaar gestaan heeft. De beide houtkunstenaars werken met veel liefde en aandacht aan materiaal dat de boom voor ons achterliet."

"Thuis heb ik een stuk schors staan van de beuk dat van de stam afgevallen is door de verdroging. Ik zie er een gezicht in met een glimlach. Het geeft mij het gevoel dat de beuk zelf zeer content is met hoe het hele project verlopen is. Hij heeft niet voor niets het leven gelaten."

"Ook bezit ik een nog kleine zaailing die ik aan de stamvoet van de beuk gevonden heb. De beuk leeft dus op meerdere fronten voort."

De rode beuk in 2022. Bron Nina Schollaardt